

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๓

วันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

พรรคเทียนแห่งธรรมสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองนั้น ต้องดำเนินการรับสมัครสมาชิกให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๙๑ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่สามารถดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ได้ ภายในเวลาที่กำหนด
- (๒) ไม่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกัน หรือเป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน
- (๓) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคน เป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี
- (๔) ไม่มีการเรียกประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดทางการเมือง เป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี โดยมีได้มีเหตุอันสมควรอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือเมื่อมีผู้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนว่ามีเหตุตามมาตรา นี้ ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองใดจริง ให้นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกระงับการประกาศว่าสิ้นสภาพตามวรรคสอง เห็นว่าการประกาศของ นายทะเบียนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการ บริหารพรรคการเมืองนั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งเลิกการประกาศได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

มิให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับกรณีที่พรรคการเมืองมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า พรรคผู้ร้องดำเนินการรับสมัครให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ หรือไม่ เห็นว่า ตามฐานข้อมูลในวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นวันครบหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการเลือกตั้งพรรคการเมืองผู้ร้อง ปรากฏว่าพรรคผู้ร้องมีสมาชิกพรรคการเมือง จำนวน ๓,๔๒๐ คน ซึ่งไม่ถึงห้าพันคน ตามมาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้พรรคการเมืองผู้ร้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๑) คดีนี้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า จำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ผู้ร้องมีน้อยกว่าห้าพันคน นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาว่าพรรคการเมืองผู้ร้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง

คดีนี้ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้มีการประกาศของนายทะเบียน ตามมาตรา ๙๑ วรรคสาม เห็นว่า พรรคผู้ร้องมีสมาชิก ๕,๑๓๙ คน ปรากฏว่ามีสมาชิกจำนวน ๓,๓๓๙ คน ที่เป็นสมาชิกพรรคถูกต้อง ส่วนอีกจำนวน ๑,๗๑๙ คน พบว่าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่นที่ยังดำเนินการอยู่จึงเป็นการซ้ำซ้อน นายทะเบียนให้ผู้ร้องชี้แจงข้อเท็จจริง แต่ผู้ร้องไม่ชี้แจง ประกอบกับในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้แจ้งให้ผู้ร้องชี้แจงในปัญหา ผู้ร้องไม่ชี้แจงให้ศาลรัฐธรรมนูญทราบอีก จึงฟังได้ว่าผู้ร้องไม่สามารถ ดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ได้ภายในเวลาที่กำหนด พรรคที่ยื่นแห่งธรรมจึงสิ้นสภาพความเป็น พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๑)

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงเห็นว่าให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ